

№ 185
(3162)

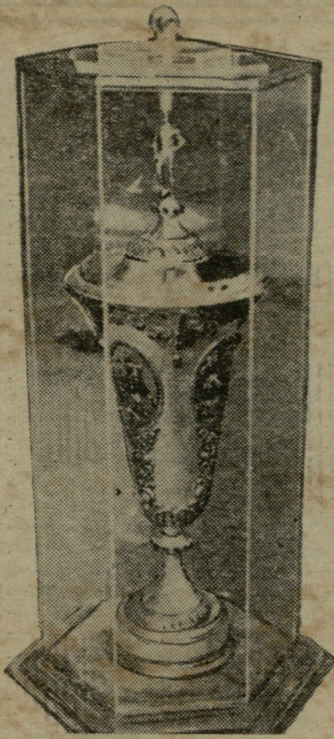
22

1966 წ.

საქართველოს
სამთავრობო

გამოცემის
23-ე წელი

საპროლეტარული სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების
კავშირისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბავსო ორგანო
LELO Орган Союза спортивных обществ и организаций
Грузинской ССР и республиканского Совета профсоюзов

ახალგაზრდა ფეხბურთელთა საქავეზრო შეჯიბრე-
ბაში ბრწყინვალე გამარჯვება მოიპოვა რესპუბლიკის
სპორტკავშირის თბილისის ახალგაზრდობის საფეხბურ-
თო სკოლამ. ეს ერთადერთი კოლექტივი იყო, რო-
მელიმაც ფინალური ტურნირი დაუმარცხებლად ჩაა-
ტარა და დამსახურებულად მოიპოვა I ადგილი უფ-
ლიერესხა შორის. გამარჯვებულ გუნდს საჭირო ვი-
თარებაში გადაეცა სპორტულ საზოგადოებათა და
ორგანიზაციების კავშირის ცენტრალური საბჭოს ვარ-
დამავალი ჭილღო, ხოლო ფეხბურთელებს ოქროს მცირე
მედალები. ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელად
აღიარებული არიან მეკარე გოგია, მცველი კანთელაძე

(ორივენი — თბილისის ახალგაზრდობის საფეხბურთო
სკოლა), ნახევარმცველი — ჩიტაური (თბილისის „დი-
ნამო“), თავდასხმელი — შჩელოჩკოვი („პახტაკორი“).
საუკეთესო ბომბარდირის ჭილღო გადაეცა ლობოვას
 („პახტაკორი“).
ამას გარდა, ქ. ლუგანსკის ადგილობრივი გაზეთების
ჭილღოები დაისაკუთრეს: ზაპოროვიის „მეტალურგმა“
— ყველაზე ტექნიკურ და საუკეთესო პროფკავშირულ
გუნდს, თბილისის ახალგაზრდობის საფეხბურთო სკო-
ლამ — კარგი ტექნიკური მომზადებისთვის, „ალგამ“
— ყველაზე კორექტულმა გუნდმა, თბილისის „დინა-
მომ“ — ყველაზე შედეგიანმა გუნდმა, ცსკა-მ — დი-
დი ანგარიშით მოგებისთვის.

ს უ რ ა თ ე ბ ე ე: ზემოთ — თბილისის ფეხბურთელ-
თა მიერ მოპოვებული თასი. ქვემოთ — გამარჯვებული
გუნდი თბილისის რეინგვის სადგურის ბაქანზე ქ. ლუ-
განსკიდან ჩამოსვლისას. ფოტო ვ. გენვიურისა.

დიდი ნარკეპტება

7 სახეობის შედეგები

ჩირაბანი, (ფოტოლეგებით,
ჩვენი სპეც. კორ.). კიშინოვსკი
რომ დამთავრდა ველოსიპედის-
ტა შეჯიბრება, დაჯამდა სოფ-
ლის სპორტსმენთა III საკავ-
შირო სპარტაკიადის პროგრამა-
ში გათვალისწინებული 7 სახე-
ობის შედეგები. საერთო გუნ-
დურ ჩათვლაში ჭერჭერობით
პირველ ადგილზეა „სპორტანი“
(რსფსრ) — 95 ქულა, II —
„კოლგოსპნიკი“ (უკრაინა) —
94, III — „ნიუდი“ (ესტონე-
თი) — 80, IV — „კოლმშენ-
ნი“ (საქართველო) — 78, V —
„პარპა“ (ლატვია) — 79, VI —
„კოლგოსპნიკი“ (მოლდავე-
თი) — 57 ქულა.

ჩერკასში ბრძოლები გრძე-
ლდება. აქ ტურნირი დაიწყო
ფრენბურთელებმა. I ტურის
შეხვედრათა ტექნიკური შედე-
გები ასეთია: შალაში. I ქვე-
ჯგუფი — „უროუაი“ (რსფსრ)
— „კოლგოსპნიკი“ (თურქმენეთი)
3:0; „პახტაკორი“ (უზბეკეთი)
— „კოლგოსპნიკი“ (ყირგიზეთი)
3:0; II ქვეჯგუფი — „ვარპა“
(ლატვია) — „მეხსული“ (აზერ-
ბაიჯანი) 3:0; „ნემუნასი“ (ლი-
ტვა) — „კოლგოსპნიკი“ (მო-
ლდავეთი) 3:0; III ქვეჯგუფი —
„კოლგოსპნიკი“ (უკრაინა) —
„ხოსილოტი“ (ტაჯიკეთი) 3:1,
„იიული“ (ესტონეთი) — „კაი-
რატი“ (ყაზახეთი) 3:0; IV ქვე-
ჯგუფი — „უროუაი“ (ბელო-
რუსია) — „სევანი“ (სომხეთი)
3:2. საქართველოს გუნდი ისევე
ნებდა. შალაში. I ქვეჯგუფი —
„იიული“ — „ხოსილოტი“ 3:0.
„კოლგოსპნიკი“ — „სევანი“
3:2; II ქვეჯგუფი — „ურო-
უაი“ (რსფსრ) — „მეხსუ-
ლი“ 3:0; „კოლმშენნი“ —
„კოლგოსპნიკი“ 3:0 (15:8, 15:5,
15:12); III ქვეჯგუფი — „კოლ-
გოსპნიკი“ — „ნემუნასი“ 3:1.
„უროუაი“ (ბელორუსია) —
„პახტაკორი“ 3:0; IV ქვეჯგუ-
ფი. „კაირატი“ — „კოლგოსპნი-
კი“ 3:1.

შეიქმნა სპარტაკიადის უტახი

დიდი ოპორტუნობის სიტუაციისათვის 50 წლისთა-
ვისაღი მიკლავნილი სსრ კავშირის ხალხთა IV საიუბილეო საზაფ-
ხულო სპარტაკიადის მომზადებისა და მოწყობისათვის შეიქმნა
საორგანიზაციო კომიტეტი შემადგენლობით: ახანაბაძე
პ. ბ. მაკაროვი (თავმჯდომარე), ხ. ბ. აზიშვილი, ხ. გვაზაძე, ხ. ბ.
ბულბაძე, ბ. ბულბაძე, ა. ლ. ბეჟანი, ა. პ. ბრანი, ლ. ი.

დირბინსაძე-პილიუშაძე, ი. ბ. ზაპოვი, ვ. ბ. კანაძე, ა. კა-
რიშვილი, ა. ბ. კაროზანაძე, ვ. ი. კოჩიაშვილი, ნ. ფ. კახანაძე, ვ. ბ.
პროშინი, ი. ლ. მაკაროვი (თავმჯდომარე მოადგილე), ნ. ნ. მინაძე-
ვი, ხ. ნაზაროვი, ხ. ბ. პავლოვი, ვ. ბ. პანკოვი, ა. ბ. პროკოპოვი-
ვი, ვ. თ. პროშინოვი, ნ. ნ. როგოვი, ა. ბ. სიშოვი, ვ. ბ. სირა-
ძე, ლ. ბ. სხიპანიანი, ბ. ბ. ტაბოვა, ვ. ბ. ტრონი. (საქდსი).

გ უ ვ ი ნ...

„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**

„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**
„კ“ **„კ“**

მინსკი, 21 სექტემბერი. დღეს
აქ სსრ კავშირის პირველობაზე
ითამაშეს ადგილობრივმა და მოსკო-
ვის დინამოელებმა. გამარჯვებულ
მაქსიმალურად — 3:1.

გამართა მორიგი ტურის მატჩები
სსრ კავშირის პირველობაზე ფეხბურ-
თში „ბ“ კლასის რსურ-ს IV ზონის
გუნდებს შორის.
ზუგდიდში ადგილობრივი „გურკი-
სა“ და კრიმსკის „უროუაის“ მატჩი
დაძაბულად მიმდინარეობდა. I ნახე-
ვარი უშედეგოდ დამთავრდა. სამაგიე-
როდ, II ნახევარი იყო უხვოსავლი-
ანი. გამარჯვდა „გურკი“ — 3:2.

განმეორებით მატჩში — მარცხი

გუშინ ლანჩხუთში გაიმართა ფიზ-
კულტურული კოლექტივების ფეხბურ-
თელთა გუნდების საკავშირო თასის გა-
თამაშების განმეორებითი მატჩი ადგი-
ლობრივ „გურკი“ და ლუგვის გუნდს
შორის. ძირითად დროში ანგარიში არ
გასწილა. დამატებით დროში სტუმ-
რებმა ანგარიში გასწიეს — 1:0. მსა-
ჯის საუბრის სასტენამდე მცირე
ხნით ადრე მასპინძლებმა მოიპოვეს
11-მეტრიანი სპორტული ღირებუ-
ლება, მაგრამ იგი ვერ გამოიყენეს და
დამარცხდნენ. „გურკი“ გამოეთიშა
თასის გათამაშებას.

ფინალური

მსოფლიო ჩემპიონატი დაიწყო

დორტმუნდი, 21 სექტემბერი. დღეს აქ საზიემო ვითარებაში გაიხსნა
ტანმოვარჯიშეთა XVI მსოფლიო ჩემპიონატი. დორტმუნდის ველოტ-
რეკე — „ვესტფალენალემი“ მსოფლიოს უძლიერეს ტანმოვარჯიშეთა
ფორუმს 10.000 მაყურებელი ესწრებოდა. ხალხმრავლობა იყო სარბიელ-
ზე — ბრიტანეთის მხალ იყო 450 სპორტსმენი.
პირველად სარბიელზე გამოვიდნენ იუგოსლავიის, უნგრეთის, მექსი-
კის, ფინეთის, ნორვეგიის, ლუქსემბურგისა და ლიბანის ტანმოვარჯიშე

ვაუბი. აქ უძლიერესი იყო იუგოსლავიელი მ. ცერარი. მან ჯერ ლერკე
ვარჯიშში მიიღო მაღალი შედეგება — 9,75, ხოლო მეორე ტაიპზე — 9,65
ქულა, მრავალტაიპში 57,15 ქულა დააგროვა და დაწინაურდა.

უკანასკნელ საათს
♦ დორტმუნდი, 21 სექტემბერი. დღეს, გვიან ღამით, აქ გამოვლინდა
ტანმოვარჯიშეთა მსოფლიო ჩემპიონატის პირველი ლიდერი ვაუბა შორის. ეს არის
საბჭოთა სპორტსმენი მ. ვორონინი, რომელმაც საველოდებლო ვარჯიშში 57,9 ქუ-
ლა დააგროვა. II ადგილზე იაპონელი ცურუმი, III — ს. დიოპოლოვი (სსრ
კავშირი). გუნდურ პირველობაზე დაწინაურდა იაპონიის გუნდი.

საქართველო — სსრკ-ის რესპუბლიკა!

— რა ახალ პერსპექტივებს და შესაძლებლობებს სხვადასხვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრკ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ავტისტოს დადგენილება ბავშვთა და მოზარდთა შორის სპორტის განვითარების საქმეში?

ამ შეკითხვით მიმართა აას-ის კორესპონდენტმა სსრკ კავშირის სპორტულ საზოგადოებას და ორგანიზაციების ცენტრალური საბჭოს მოსწავლე ახალგაზრდობის ფიზიკური აღზრდის სამართლებლო სუფროს ა. გრიგოლიძეს.

— ბავშვებთან და მოსწავლე ახალგაზრდობასთან მომუშავე ფიზიკური აღზრდის სპეციალისტებს, — თქვა გრიგოლიძემ, — ყველაზე მეტად ახარებთ და შთაბეჭდილებას ატოვებთ დასახულ ღონისძიებათა კონკრეტულმა, ის, რომ გადაწყდა ბევრი პრობლემა, რაც დღემდე აღუდგებდა ფიზიკულურულ საზოგადოებრიობას, რომ ბავშვებთან ფიზიკულურული მუშაობისთვის ვრცელი ასპარეზი გაღია იმდენად.

ხომ განსოთხ, მაგალითად, რა დისკუსია გაჩაღდა სოფლად ბავშვების ფიზიკური აღზრდის თაობაზე ახლა კი მიღებულია საქმიანი, პრაქტიკული გადაწყვეტილებები. სოფლის ყველა რეალობის სკოლაში დამტკიცდა ფიზიკულურის მასწავლებლის შტატი. მსოფლიო რუსეთის ფედერაციაში 24 ათასი ასეთი სკოლაა, უკრაინაში კი 10 ათასი. ამა, წარმოდგინეთ, ფიზიკური აღზრდის რა არმია მიამუშავებს სოფლის სკოლებს. ალბათ, სწორედ ისინი იქნებიან სოფლად სერიოზული ფიზიკულურული მუშაობის პირველი მერცხლები.

მასწავლებლები მხოლოდ დაკვეთილებას ჩაატარებენ როდი დაჯერდებიან, ისინი უნდა ჩაუდგინდნ სათავეში სპორტმასობრივ მუშაობას დაკვეთილებიდან თავისუფალი დროს.

● ვუკავს კი იმდენი კვალიფიკაციის სპეციალისტი, რომ არც ერთი სკოლა არ ღარჩეს გულნაკლებად?

— ეს გადაწყვეტილება განხორციელდება თანდათანობით, 1967-69 წლებში. ამ პერიოდში კი შეიქმნება უმაღლესი და საშუალო ფიზიკულურული სასწავლებლები. მომავალი წლიდან გაიზრდება მიღება უკვე არსებულ უმაღლეს სასწავლებლებსა და ტექნიკურებში. ამას გარდა, გადაწყდა, რომ პედაგოგიურ ინსტიტუტებსა და უნივერსიტეტებში სტუდენტები — მომავალი მათემატიკოსები, ფიზიკოსები, გეოგრაფები, ისტორიკოსები დაეუფლებინათ მეორე პროფესიასაც, ფიზიკულურის მასწავლებლის ხელოვნებასაც. რაკი სიტყვამ მოიტანა, უნდა აღვნიშნო, რომ რამდენიმე უმაღლესი სასწავლებელი, მაგალითად, ნ. კურსკის სახელობის მოსკოვის საოლქო პედაგოგიური ინსტიტუტი, უკვე რამდენიმე წელია მუშაობს ასე და საკმაოდ დიდი წარმატებითაც.

● ეს რაც კადრებს შეეხება. მაგრამ ბევრ სკოლას ხომ არც სპორტული ინვენტარი აქვს, არც ღარბაში და მოედანი? ამ მხრივ რა მუშაობა ჩატარდება?

— ჯერჯერობით შემიძლია ვითხროთ, რომ სკოლებს გამოუყოფენ გაცილებით მეტ სახარებს სპორტული ინვენტარისა და მოწყობილობათა შესაძენად. უნდა აღვნიშნო, რომ ზოგ მოკავშირე რესპუბლიკაში, საქართველოში, მაგალითად, ამ მხრივ უკვე ბევრი რამ გაკეთდა. ორივე სიტყვა სპორტული ბავშვის შესახებ. დადგენილება პირველად სხვადასხვა კონკრეტულ ამოცანას: — მომავალი 2-3 წლის მანძილზე ყოველ სკოლასთან უნდა შეიქმნას ღია სპორტული მოედნების კომპლექსი. პირველად გადაწყდა, რომ სკოლებში, ტექნიკურების, სასწავლებლების

ახალი შენობები საექსპლუატაციოდ მხოლოდ იმ შემთხვევაში გადაეცემა, თუ სპორტული ბავშვები მზადაა. დღემდე კი იშვიათი როდი იყო მაგალითი, რომ მშენებლები სწორედ სპორტული ნაგებობების სარჩებზე სწავლდნენ ცონომიას, ან აქტიურდნენ მუშაობის ტემპს. თავსაც იმართლებდნენ: მთავარია ბავშვებს საკლასო ოთახები ჰქონდნენ სამეცადინოდ და მერხებს მიუხდნენ, თორემ სპორტდარბაზსა და მოედნებს რა საჩქაროთა.

ბოლოს, ყოველი სკოლის, ტექნიკურისა და სასწავლებლისთვის, მოსწავლეთა რაოდენობის მიხედვით, განსაზღვრული იქნება სპორტულ ნაგებობათა საავადმყოფო მინიმუმი. სსრკ კავშირის „სახმშენ“ დაავალდებულ აქვს დაამუშაოს სასოფლო სპორტული ნაგებობათა ახალი, თანამედროვე მოთხოვნების შესაფერის ტიპური პროექტები.

● დადგენილებით, ყველა ტიპის სკოლის ყველა კლასში კვირაში ფიზიკულური ორი გაკვეთილი უნდა ტარდებოდეს. განა აღრე ასე არ იყო?

— დიახ, სკოლების უმრავლესობაში კვირაში ორი საათი ეთმობოდა ფიზიკულურს. უფრო მეტიც, ლატვიამ, მაგალითად, 50 სკოლაში კვირაში სამი გაკვეთილი ტარდება ფიზიკულურისა და ამას გარდა, შემოდგომული ფიზიკულური საათები სპორტში მომეცადინებოთ. ესტონეთის 10 სკოლაში საინტეგრირებულ ექსპერიმენტულ განხორციელდა, — ფიზიკულურის გაკვეთილებს ყოველდღე ატარებენ. ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, ძალიან კარგია და შესაძლებელია დაინერგოს, თუ საბაზოლ ხელისშემწყობი პირობები იქნა (მასწავლებელი, ბაზა, ინვენტარი).

დღემდე სახალხო განათლების ორგანიზების ადელოტობრივი ხელშეწყობის ხშირად ფიზიკური აღზრდისთვის განკუთვნილ საათებს სხვა სავსების სწავლებისთვის იყენებდნენ, ამ არა და, უზაროდ, ანახევრებდნენ ან საათების რაოდენობას. ამას ბოლო მოეღება. სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრკ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით, ფიზიკულურის ორი გაკვეთილი კვირაში ნორმად უნდა იქცეს და ამ გადაწყვეტილებას ვერაფერი გადაუსხვება.

სხვათა შორის, ეს შეატარა შემოწმდება. დადგენილების თანახმად, მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების სამინისტროებთან შეიქმნება ფიზიკური აღზრდის განყოფილებები, სახალხო განათლების საოლქო, სახარგო და რიც საქალაქო განყოფილებებთან კი შემოღებულია ფიზიკური აღზრდის ინსტიტუტის თანამდებობა.

● რა პერსპექტივებია დასახული კლასგარეშე სპორტული მუშაობის სფეროში?

— პირველ ყოვლისა, უნდა შეიქმნას და განხორციელდეს სასკოლო სპორტული კომპლექტები. ჯერჯერობით სპორტში ჩვენნი ქვეყნის მოსწავლეთა მხოლოდ 50 პროცენტია ჩამოვლი (მე-3-10-კლასებში). ეს კი ძალიან ცოტაა. ბავშვებს ამ მხრივ უნდა დაეხმარონ საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, კომკავშირი, სპორტული საზოგადოებები. ბევრი სკოლის მოსწავლეებს ჰყავთ მეგობრები, შეყვები — ფარეკების, ქარხნების, წარმოება-დაწყობებში მუშაობის, საბჭოთა მეურნეობების მუშა-მოსამსახურეები, კოლმეურნეები. მათ აქვთ საშუალება დაეხმარონ სასკოლო სპორტულ კომპლექტებს როგორც საზოგადოებრივი მუშაობისთვის, ისე ინტეგრირებით. შეუძლიათ მოსწავლეთა სექციებისა და გუნდებს თავიანთი სპორტული ბავშვები დაუთმონ ხოლმე.

ყოველ საწარმოო კომპლექტის თავისი „სპორტული თანამშრომელი“ უნდა ჰყავდეს. თუ მივილი სსრკ კავშირის მასშტაბით გიტყვით, შეიძლება შეიქმნას მოსწავლეთა ერთიანი საკავშირო სპორტული საზოგადოება. ამ მხრივ ჩვენ უკვე გვაქვს გამოცდილება — წარმატებით საქმიანობენ საზოგადოება „ინოსტი“ მოსკოვში, ტაშკენტში, უუაბა და სხვა ქალაქებში, „ნოროუსი“ ვსტონეტში.

● გაფართოვდება თუ არა ბავშვთა სპორტული სკოლები და სკოლა-ინტერნატები ქვეყნის?

— უფველად. სხვათა შორის, ამ ცდამ კარგი ნაყოფი გამოიღო გერ-ში, ჩეხოსლოვაკიისა და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებში. დადგენილების თანახმად, ჩვენ კვლავაც განვადრძობთ ბავშვთა სპეციალიზებული სპორტული სკოლების ორგანიზებას. ეს სკოლები ჰქმნება სპორტსმენთა საუკეთესო მომზადების საწინდარი.

დღემდე ყველა ჩვენს ქვეყანაში 20 სპორტული სკოლა-ინტერნატია. მომავალში მათი ქსელი კიდევ უფრო გაფართოვდება.

● სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრკ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება ითვალისწინებს რიც ღონისძიებებს საცხოვრებელ ადელოტურ სპორტ-მასობრივ მუშაობის გაშლისთვის. რა გავლენას მოახდენს ეს ბავშვთა შორის სპორტის განვითარებაზე?

— საგანგებოდ უნდა აღვნიშნო, რომ ნებისმიერი ცენტრალიზება იმ თანხისა (ბინისა და საიჯარო გადასახადის ანაზღაურებით), რაც ადრე სამინისტროსთვის უფრო დასახელებდა და საბინაო საქმე-პრობლემატიკა კანტორებს ეძლეოდათ საცხოვრებელი ადელოტურ ბავშვთა და მოზარდთა შორის კულტმასობრივი და სპორტული მუშაობის ორგანიზებისთვის. ადრე ეს თანხა ხშირად უხავდნენ იხარჯებოდა, ახლა კი სპორტული მოედნების მოწყობას, მიკრორაიონისა, საქალაქო თუ რაიონული შეჯიბრების გამართვას მოხმარდება. ბავშვთა საბინაო-საექსპლუატაციო კანტორებთან შეიქმნა ბავშვთა სპორტული კომპლექტები, სადაც 80-მდე ორგანიზატორი აღმზრდელი მუშაობს. სსრკ კავშირში ყოველწლიურად მზადდება საზოგადოებრივი ინსტიტუტებისათვის მთელი არმია. მათი ასპარეზი სწორედ ბავშვთა სპორტული მოედნები.

● რა გავლენა ბავშვთა მასობრივი შეჯიბრებების რიცხვის ზრდისთვის?

— „ოლიმპიურმა გასაფხულმა“, „ოლიმპიურმა ფიქსმა“, „ტყვის ბურთმა“, „ოქროს შაინამ“ დიდი პოპულარობა მოიპოვა ბავშვებში. ჩვენ კვლავაც ვეცდებით ყოველმხრივ დაეუფროთ მზარი და განავითაროთ მასობრივი შეჯიბრებების სხვადასხვა ფორმა, როგორცაა, მაგალითად, ტანმოვარჯიშეთა სატელევიზიო კლუბი „ძალა და გრაცია“. აუცილებელია ბავშვთა ახალი შეჯიბრებების ორგანიზება მძლეოსნობაში, სახინლაშორ სპორტში, ცურაში.

1968 წლისთვის განრასულია მოსწავლეთა პირველი საკავშირო შაჰირის სასპორტაიის ჩატარება. მოსწავლეთა X სასაფხულო სპორტაიის პირვარამში ახალი სასეზონიც შევა, კერძოდ, ხელბურთი, წყალბურთი, ფარეკობა, კრიგო, თავისუფალი და ქლასიკური ჭიდაობა. მოზარდთა ასპარეზობები კი ყველა სასეზონში გაიმართება.

სტადიონებსა და სპორტულ დარბაზებს იქედება ჩვენი ბავშვების, მოზარდებისა და ჭაბუკების არა მხოლოდ უაზნობელობა, პირველ ყოვლისა, მათი სახაითი, ვაკაცობა, სიმტკიცე.

მოსკოვის „დინამოს“ სასპორტული ერთ კვირას ქუხდნენ პისტოლეტითა და შაშხანებით. აქ მიმდინარეობდა პრიოცეპირთა ნებაყოფლობითი სპორტული საზოგადოებებისა და ოსააფის ორგანიზაციების საკავშირო პირად-გუნდური შეჯიბრება ტყვის სროლაში. ტურნირში კარგად გამოვიდნენ საქართველოს ოსააფის სპორტსმენები, რომლებმაც IV ადგილი დასაკუთრეს (ქალებმა მოიპოვეს III, ვაჟებმა — V ადგილი).

ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენლებმა ასპარეზობის ცალკეულ ფაზებში 9 რეკორდი დაამყარეს და ბევრს მათზე ძლიერ გუნდს აჯობეს. მცირეკალიბრისი შაშხანით სტარატზე (3×20) სროლაში საქართველოს ქალთა გუნდმა, რომლის შემადგენლობაში იყვნენ ც. ხარკვილაძე, ე. ვინოკოვოვა და დ. ჩიკოვა, 1634 ქულა მოაგროვა. ამ შედეგმა მათ I ადგილი და ოსააფის რესპუბლიკური კომიტეტის ახალი რეკორდი მოუტანა. გუნდის ლიდერმა ც. ხარკვილაძემაც არ შეირცხვინა თავი. 600 შესაძლებლიდან მან 558 ქულა მოაგროვა (ესეც ოსააფის რესპუბლიკური კომიტეტისა და ბირველად შეასრულა სპორტის მათარეა ნორმა. ტრიომ მესამე რეკორდი ჩოქელა სროლაში დაამყარა — 547 ქულა).

თბილისელი ქალები მცირეკალიბრისი პისტოლეტით მრგვალ სამხრებზე 50 მეტრიდან სროლაშიც კარგად გამოვიდნენ. მ. ლვინგრაძე, ნ. სლივინამ და ო. ნოვოსელცოვამ 786 ქულა მოაგროვეს, რაც არაა მხოლოდ ოსააფის, არამედ საქართველოს რეკორდსაც საგრძნობლად აღემატება. გუნდმა მეორე ადგილი დაიკავა. ლვინგრაძე, სლივინა და ნოვოსელცოვა მცირეკალიბრისი პისტოლეტით მრგვალ სამხრებზე და სილუეტებზეც (30+30) კარგად ისროდნენ, რის შედეგად 1683 ქულა მოაგროვეს, მესამე ადგილი მოიპოვეს და ოსააფის რესპუბლიკური კომიტეტის ახალი რეკორდი დაამყარეს. ჩვენი ქალები მეორე სპირთ ადგილზე გავიდნენ მცირეკალიბრისი პისტოლეტით 5 სილუეტზე 60 გასკოლაშიც — 1619 ქულა.

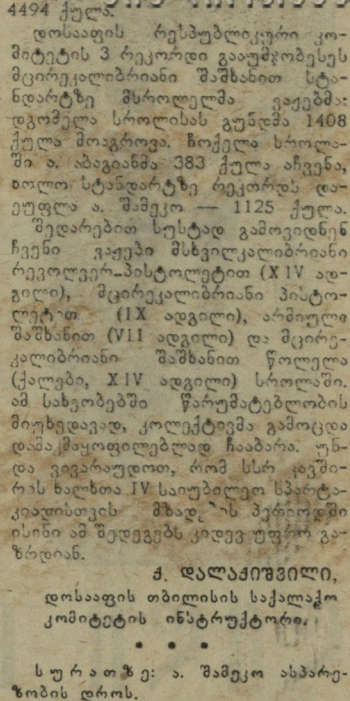
ქალებს არც ვაჭები ჩამორჩნენ. სპორტის ოსტატებმა თ. ლეკიშვილი და გ. ბოსტოლანაშვილმა „გაქცეულ ირემზე“ 25 ორმაგი გასროლით 411 ქულა მოაგროვეს და III ადგილი დაიკავეს. იხინი V ადგილზე გავიდნენ „გაქცეულ ირემზე“ 50 ორმაგი გასროლით (404 ქულა) ასპარეზობაში. ამ დუეტმა ასეთივე შედეგით (V ადგილი) დაამთავრა „გაქცეულ შევლზე“ სროლა — 545 ქულა. საქართველოს სპორტსმენები მეოთხე იყვნენ ნებისმიერი შაშხანით სტარ-

დარტზე გიგანტი ირემი ქა 4494 ქულა. ოსააფის რესპუბლიკური კომიტეტის 3 რეკორდი გააუტოვებეს მცირეკალიბრისი შაშხანით სტარდარტზე მსპორტულმა ვაჭებმა: დგომელა სროლისას გუნდმა 1408 ქულა მოაგროვა, ჩოქელა სროლაში ა. აბაგანია 383 ქულა აიგნა, იოლო სტარდარტზე რეკორდს დაეუფლა ა. შამგო — 1125 ქულა.

შედარებით სუსტად გამოვიდნენ ჩვენი ვაჭები მსხვილკალიბრისი რეკორდული პისტოლეტით (XIV ადგილი), მცირეკალიბრისი პისტოლეტით (IX ადგილი), არმიონე შაშხანით (VII ადგილი) და მცირეკალიბრისი შაშხანით წოლეა (ქალები, XIV ადგილი) სროლაში. ამ სხვაობებში წარუმატებლობის მიუხედავად, კომიტეტმა გამოცდა დამამოყვებლად ჩააბარა. უნდა ვივარაუდოთ, რომ სსრკ კავშირის ხალხთა IV საიუბილეო სპორტაიისთვის მზად ეს პერიოდში ისინი ამ შედეგებს კიდევ უფრო გაზრდიან.

ა. დალამიშვილი, ოსააფის თბილისის საქალაქო კომიტეტის ინსტრუქტორი.

სურათზე: ა. შამგო ასპარეზობის დროს.

სურათზე: ა. შამგო ასპარეზობის დროს.

ქვეყნი ქვეყნი

● მოსკოვი, 20 სექტემბერი. გაზეთ „ოვეტისა სპორტის“ თახე გამართულ პოკეისტა გუნდების შეჯიბრებაში უკვე გამოვლინდნენ ფინალიტები. ესენი არიან ცკა (ნახევარფინალიში დაამარცხა მოსკოვის „სპარტაკი“ — 4:2) და მოსკოვის „დინამო“ (ბრნოს გუნდი ჭკლ — 2:0). ფინალი შედეგა 22 სექტემბერს.

● ერევანი, 20 სექტემბერი. აქ დამთავრდა „დინამოს“ ცენტრალური საბჭოს პირველთა თანამედროვე სეუტში. შესანიშნავ შედეგს მიაღწია სსრკ კავშირის ნაერებს კანდიდატმა ბ. თინიშენომ (ურარანს), რომელმაც 5158 ქულა მოაგროვა და I ადგილი მოიპოვა.

● პორტუგალია, 20 სექტემბერი. ჩეხოსლოვაკიის ამ ქალაქში დამთავრდა მოტობოლა „ოქროს ჩაფსტის“ პრინცი. ეს XVIII შეჯიბრება მოიგო ი. მენინგმა (სსრკ კავშირი), რომელმაც ქვეა წრის გავლას მხოლოდ 1 წუთი და 58,9 წამი მოანდობა.

ვეტილი აქვთ მალე ქუთაისის ახლომდებარე ყველა ღირსშესანიშნო ტელი დათავალიორის.

ს. კინიშპამ, ქუთაისის ტურისტული კლუბის „ოქროს ჩარდახის“ ინსტრუქტორი.

შეორის ველზე

ამის წინათ ქუთაისის ტურისტულმა კლუბმა „ოქროს ჩარდახს“ მოაწყობა ლაშქრობა შაორის ველზე. ლაშქრობაში მონაწილეობა მიიღეს ბამბეულის საქსოვი ფარეკის ახალგაზრდებმა. ტყეშიღამდე ტურისტებმა მანქანით იარეს, შემდეგ კი, წვიმიანი ამინდის

მიუხედავად, ფვნით გადალახეს ნაქერალის გადასასვლელი და სარისთვალში, წყალსაცავთან გაშლეს კარგები. მოლაშქრებმა განთიადისას აიშლნენ და ნიკორწმინდის ტაძრისკენ აიღეს გეზი.

უკვე საღამო იყო, უდაბნო რომ გაიარეს და ჯერ ტყეშიღამე ჩავიდნენ, იქიდან კი ქუთაისში დაბრუნდნენ. ახალგაზრდა ტურისტებს გადაწყ-

რედაქციაში შემოსულმა პატარა ბარათმა სპორტის მოყვარულთა გულისტკივილის ამბავი მოგვიტანა ზუგდიდის რაიონის პოფულ დარქლიდან. დავინტერესდით, ჩავედით ზუგდიდში და საქმეს ჩავედით. — თავდაპირველად იმით დაიწყო, რომ ამ რამდენიმე წნის წინ „კოლმეურნის“ ზუგდიდის საბჭოში რაიონული საფეხბურთო პირველობის დღეულებმა დაამტკიცეს. ასპარეზობისთვის საშაბადის იმთავითვე რიგანად წარიარა. განაცხადები შეკრიბეს, კალენდარი შეადგინეს, მომავალი მატჩების ადგილები შეარჩეს, მსაჯები დანიშნეს და პირველობაც დაიწყო.

5 ზონიდან I და II ადგილზე გასულმა გუნდებმა ფინალურ შეხვედრებში განაგრძეს ასპარეზობა. მოხდა ისე, რომ ონარის ჩაის საბჭოთა მეურნეობისა და სოფელ დარჩელის კოლმეურნეობის კოლექტივები ბოლოსწინა ტურამდე თანაბარი ქულებით მივიდნენ. კალენდრით, დასკვნით მატჩში სწორედ ეს გუნდები უნდა შეხვედროდნენ ერთმანეთს. მატჩი ონარელებმა მოი-

გუს, მაგრამ დარჩელის გუნდმა შედეგი იმ დღესვე გაასანერა, — საღია (იგი იმ დღეს ონარეობდა კოლექტივში თამაშობდა) საერთოდ სძინის ნაკრებში და საქართველოს პირველობაზე გამოდის. დავა უსაფუძვლო იყო. დებულნებით, საქართველოს პირველობის მონაწილე სპორტსმენებს, თუ კი ისინი საბჭოთა მეურნეობაში ან კოლმეურნეობაში მუშაობენ, უფლებას აქვთ რაიონულ შეჯიბრებებშიც მიიღონ მონაწილეობა.

საღია კი ონარის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში მუშაობს. უფრო საყურადღებოა, რომ იმავე ონარის გუნდში გამოდის ი. ბ. ქარჩავა, რომლის გვარიც სოფელ ინგოვის კოლმეურნეობის განაცხადშიც შეგვხვდა (საინტერესოა, რა გზას დაადგობდა ბ. ქარჩავა, ონარისა და ინგოვის გუნდები რომ შეხვედროდნენ ერთმანეთს?). აურ-ზაურში, რომელიც შემდგომ ატყდა, დიდი „დამსასურება“ მიუძღვით ზემოსტნებული

მეურნეობისა და კოლმეურნეობის ხელშეწყობისთვის. მათ ხომ განაცხადზე ბეჭდის დასმითა და ხელის მოწერით დადასტურეს, ქარჩავა ჩვენი კოლექტივის წევრიაო. მთლად „წმინდა“ არც დარჩელის გუნდი გამოდგა. ბ. საღიას, როგორც შედეგში გამოირკვა, არავითარი კავშირი არ აქვს ამ სოფელთან. შეჯიბრების ორგანიზატორებს სრული უფლება ჰქონდათ სათანადო მიეზლოთ

რედაქციაში შემოსულმა პატარა ბარათმა სპორტის მოყვარულთა გულისტკივილის ამბავი მოგვიტანა ზუგდიდის რაიონის პოფულ დარქლიდან. დავინტერესდით, ჩავედით ზუგდიდში და საქმეს ჩავედით. — თავდაპირველად იმით დაიწყო, რომ ამ რამდენიმე წნის წინ „კოლმეურნის“ ზუგდიდის საბჭოში რაიონული საფეხბურთო პირველობის დღეულებმა დაამტკიცეს. ასპარეზობისთვის საშაბადის იმთავითვე რიგანად წარიარა. განაცხადები შეკრიბეს, კალენდარი შეადგინეს, მომავალი მატჩების ადგილები შეარჩეს, მსაჯები დანიშნეს და პირველობაც დაიწყო.

ბაქოს საბჭურისთვის

აზერბაიჯანის ჯარისკაცების მესვეურებმა გადაწყვიტეს ალაღინონ ტრადიცია — გამართონ ამიერკავკასიის საჭადრაკო ჩემპიონატი. ოქტომბრის მიწურულს ბაქოში მოწვეულია საქართველოსა და სომხეთის 5-5 მოწინავე მოჭადრაკე. მასპინძელთაგან ტურნირში 6 კაცი ითამაშებს.

ტურნირის მონაწილე ოსტატობის კანდიდატებს ოსტატის ნორმატივის შესრულების შესაძლებლობა მიეცემა. საქართველოდან ბაქოს 3 ოსტატი და 2 ოსტატობის კანდიდატი უნდა გაემგზავროს. ჩვენი რესპუბლიკის საჭადრაკო ფედერაციის პრეზიდიუმმა ამას წინათ იმუშავა ამ საკითხზე და გადაწყვიტა ოსტატობის კანდიდატებისთვის მოეწყო შესარჩევი ტურნირი.

რომელიც ამავე დროს თბილისის ჩემპიონატის ნახევარფინალიც იქნება. ბაქოს გაემგზავრება მოჭადრაკე, რომელიც ამ შეჯიბრებაში I ადგილს დაიკავებს. მეორე საგზური პრეზიდიუმმა პერსონალურად დაუთმო ოსტატობის კანდიდატს თამაზ გორგაძეს.

შესარჩევი ტურნირი აღეს დაიწყება ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში. სათამაშოდ მიწვეული არიან ჩვენი საუკეთესო ოსტატობის კანდიდატები: გ. უბლაძე, გ. მაჭავარიანი, პ. არნსტეინი, ი. ვეტხინი, თ. გლიოზიშვილი, გ. ციხელაშვილი, ს. ჩეჩელიანი, ლ. კერნოვიცი, ზ. მიქაძე და სხვები.

ჯერჯერობით ამიერკავკასიის ჩემპიონატისთვის ოსტატებიდან შერჩეულია მხოლოდ ერთი კანდიდატი — თ. ლომია.

სარბიადგა 108 მოჭადრაკე

წლეულს თბილისის საჭადრაკო ჩემპიონატის მეოთხედფინალურ ტურნირებში 108 პირველთაგანია მონაწილეობს. ისინი 9 ჯგუფად დაიყვნენ, თვითღებში 12 კაცი გამოდის.

19 სექტემბერს ცენტრალურ საჭადრაკო კლუბში შეჯიბრებამ სტარტი აიღო. I ჯგუფში დაწინაურდნენ ნ. ლომიანი (2 ქულა) და თ. თურქესტანიშვილი (1), II — დ. მუხამაძე, გ. კარმაზოვი და ნ. ჩახოიანი (2-2).

III — პ. შაქარიანი (2), IV — დ. კაპელიოვი (1,5), V — ა. ხარბონაშვილი (2), VII — ნ. დანელია და გ. ზოზანიშვილი (1,5-1,5).

VI ჯგუფში ზოგიერთი მონაწილე სათამაშოდ არ გამოცხადდა და ლიდრებიც არ ჩანან, ხოლო VIII და IX ჯგუფებში თითო ტურია გათამაშებული.

თვითღებში დასრულებულია ნახევარფინალში 3-3 გამარჯვებული დაიშვება.

მკლემოსურ მერიდიანებზე

ბარი. აქ პოლონელმა სპრინტერმა, გეროპის ჩემპიონმა ი. კირშენტიმ 100 მეტრის 11,4 წამში გარბენის შემდეგ ძალები სცადა სიმალეზე სტოპში, ზედიზედ გადალახა 150, 155, 160 და 168 სმ. მეორე ცდაზე კი 171 სანტიმეტრზე დაძლია და გაიმარჯვა. გეროპის ჩემპიონატის შესამე პრიზორი ი. ბილა შეორე ადგილთ დაქმაც აღიქვა — 165 სმ.

ბაბანი. აქ გაიმართა მძლეოსანთა საერთაშორისო შეჯიბრება. ასპარეზობისას 100 მ. გრინმა (აშშ) 10,2 წამში გაირბინა. 400 მეტრზე რბენა მოიგო ლ. უიანსმა (აშშ) — 46,0, რ. ბოსტონი (აშშ) 801 სმ-ზე გადასტა.

ბელსინი. ოლიმპიურ სტადიონზე გაიმართა შეჯიბრება და ფინეთის გუნდების მატჩი მძლეოსნობაში. 800 მეტრზე რბენაში ფინეთის ახალი რეკორდი დაამყარა პ. პიპოლამ — 1,47,8. სიგრძეზე სტოპი მოიგო რ. სტენიუსმა (ფინეთი) — 780 სმ. სამხტომი — პ. პიპოლამ (ფინეთი) — 15,70. ოლიმპიური ჩემპიონი პ. ნევალა (ფინეთი) საუკეთესო იყო შუბის ტყორცაში — 80,04.

ფლველი მსკრიპნი

● ფახურტი ბაქირაძე
საფეხბურთო სეზონის დაწყების წინ დასავლეთ გერმანიის 9 მოწინავე კლუბებმა გამოაცხადეს, რომ ილონის, დორტმუნდის, შტუტგარტის, შალკის, მაინის ფრანკფურტის, კარლსრუეს, მენჰენგლადბაის, ზაიხერალაუტერის და ჰანოვერის სტადიონებზე დასასწრები ბილეთები გაქვრივდა.
დასავლეთგერმანული პრესა აღნიშნავს, რომ გერ-ში საფეხბურთო მატჩების ბილეთები ისედაც ძვირი იყო. მაგალითად, მუნხენის სტადიონის დასურულ ტრიბუნაზე ჯომა 25 მარკა ღირს, ე. ი. კვალციციური მუშის 2 დღის ხელფასი. როგორც გავიხსენებ „შპორტ-დემე“ აღნიშნავს, ბილეთებზე ფასის აწევვა შემდეგმა გარემოებამ გამოიწვია. მსოფლიო ჩემპიონატზე, როცა გერ-ის ნაკრებმა მეორე საორბი აღვილი დაიკავა, ფეხბურთისადმი დასავლეთ გერმანიის მოსახლეობის ინტერესმა იმატა და იქაური სპორტის მსყიდველები ასრადიან, რაც შეიძლება მეტი მოგზაობის გამოიყენონ ეს ამბავი. ჩვენი მსყიდველები ალტაცებული იყვნენ, რომ გერმანიის გუნდმა ჩემპიონატში II ადგილი დაიკავა, — წერს გაზეთი. — ახლა კი სადარღებელიც გაუჩნდათ.
● თავდასხმა რეკორდზე
ყველაზე ხანგრძლივი საჩოგბურთო მატჩი გაიმართა ამერიკის ქალაქ ჰეფერფორდში, პენსილვანიის ჩემპიონატზე. როცა ერთმანეთს შეხვდნენ ამერიკელი ვ. სეიკასი და ავსტრალიელი ბ. ბოური. სეი-

ნ ა კ რ ე ბ ი ე მ ფ ა ლ ე ბ ა

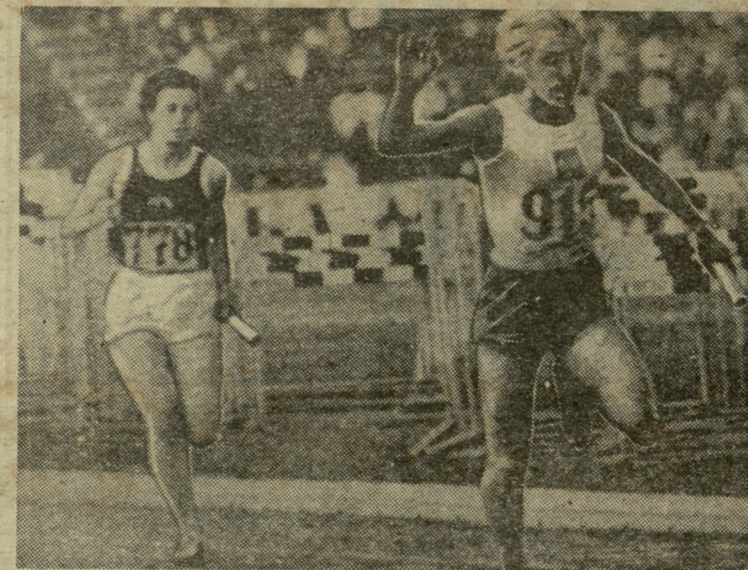
საერთაშორისო ტურნირი — თბილისში
როგორც ცნობილია, მომავალი წლის 12-21 იანვარს შეეცაში გაიმართება ხელბურთულ ვაჟთა VI მსოფლიო ჩემპიონატი. სსრ კავშირის სპორტსმენებმა ამ ასპარეზობისთვის კარგა ხანია დაიწყეს სამზადისი. ამ მიზნით გათვალისწინებულია მთელი რიგი საერთაშორისო ტურნირები. ოქტომბრის დასაწყისში, მაგალითად, ჩვენი ნაკრები პოლონეთს გაემგზავრება, სადაც რამდენიმე შეხვედრას გამართავს ადგილობრივ ნაკრებთან. 19-23 ნოემბერს კი საბჭოთა ხელბურთელები ბუქარესტის თანხს გათამაშებაში გასვლენ. ამ შეჯიბრებაში მონაწილეობას მიიღებენ, აგრეთვე, რუმინეთის, გერ-ის, საფრანგეთის, იუგოსლავიისა და მასპინძელთა ახალგაზრდული ნაკრები გუნდები. სსრ კავშირის ნაკრები დეკემბრის მეორე ნახევარში ითამაშებს ერვინის საერთაშორისო ტურნირში. სადაც იუგოსლავიის, უნგრეთისა და სომხეთის სპორტსმენებიც იასპარეზებენ. შემდეგ ერვინის ტურნირის მონაწილენი თბილისში ჩამოვლენ (სომხეთის ნაკრების ადგილს საქართველოს გუნდი დაიკავებს). ამ შეჯიბრების მერე კი საბჭოთა ხელბურთელები შეეცაში გაემგზავრებიან.
სადღესოდ სსრ კავშირის ნაკრები ძირითადად თბილისის, მოსკოვისა და კაუნსის სპორტსმენებთანა დაკომპლექტებული.

ფრენბურთულ ვაჟთა წლევენდელ მსოფლიო ჩემპიონატში კარგად გამოვიდნენ ამომავალი მზის ქვეყნის სპორტსმენები. მათ მაყურებელს აჩვენეს გაზრებული, კოლექტიური, თავდადებული თამაში. სურათზე: იაპონიისა და ჩეხოსლოვაკიის გუნდების შეხვედრის მომენტი.

ფოტო-თვადით

19 წლის მოსკოველი ვ. ბაკლონოვა დიდ ხანს ჯორჯოგრაფიით იყო გატაცებული, მაგრამ მერე სპორტმა „დაამარცხა“ — ხელოვნება — 8 წლის უკან ბაკლონოვამ „სპორტის“ ცენტრალურ სექციამ წყალში სტოპში დაიწყო ვარჯიში და მალე წარმატებასაც მიაღწია — 1964 წელს გახდა სსრ კავშირის ჩემპიონი. წლეულს კი უტრეხტში ევროპის ჩემპიონატშიც შესანიშნავად იასპარეზა და ოქროს მედალი დაისაკუთრა. მარცხენა სურათზე აღბეჭდილია ბაკლონოვა უტრეხტის ფინალური ასპარეზობის დროს.

ეს სურათი გადაღებულია ბუდაპეშტის „ნეპტადიონზე“, სადაც ამას წინათ კონტინენტის მძლეოსანთა მორიგი პირად-გუნდური ჩემპიონატი გაიმართა. სურათი მოვეითხრობს 4x100 მეტრზე ქალთა ესტაფეტის ბოლო ეტაპის საფინიშო პერიოდებზე. როგორც ცნობილია, პოლონეთის, გერ-ისა და სსრ კავშირის სპორტსმენებმა სტარტიდანვე დაძაბუ-

რეკორდი ბუდაპეშტში

დამარცხებული სსრ

გარშავასა და ვუბერტალში (გერ) გაიმართა ბუდაპეშტის ევროპის ჩემპიონატის ფეხბურთის — გერ-სა და პოლონეთის მძლეოსანთა მატჩი. პოლონეთის დედაქალაქში ვაჟთა გუნდები 2 დღეს ასპარეზობდნენ. ვუბერტალში კი ერთ დღეში გადაწყდა ქალთა შეჯიბრების ბედი. ტურნირებმა მაყურებელთა ინტერესი იმითაც გამოიწვია, რომ კონტინენტის პირველთაში პოლონელებმა ოქროს 7 მედალი მოიპოვეს. გერმანელებმა კი — 2. სამაგიეროდ, არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში გერ-ის კოლექტივი უფრო წინ აღმოჩნდა.
გარშავასა და ვუბერტალის მატჩებში პოლონელებმა დაამტკიცეს, რომ ბუდაპეშტში ნათ შემსვევით შეაგეს გერმანელებთან. ამჯერად ამ ორი ქვეყნის ვაჟთა გუნდების შეხვედრა პოლონეთის ნაკრებმა მოიგო — 109:103, ხოლო პოლონელმა ქალებმა — ერთი ქულის სხვაობით (59:58) სძლიეს მეტოქეს.
ამ ასპარეზობაში პოლონელებმა რამდენიმე კარგი შედეგი აჩვენეს. მაგალითად, ვაჟთა ტურნირის მონაწილე ვ. მანიაკმა 100 მეტრი 10,2 წამში გაირბინა, ა. სტალმაზი 8 მეტრზე გადასტა (სიგრძეზე), ხოლო ი. შმიდტმა სამხტომში 15,99 აჩვენა. ბადროს ტყორცა მოიგო ე. პონტკოვსკიმ — 58,14, შუბის ტყორცა — ი. სიდლომ — 81,46. აღსანიშნავია პოლონელი მძლეოსანი ქალების — ი. ბიედასა და ი. კირშენტიანის წარმატება სიმალესა და სიგრძეზე სტოპში. მათ, შესაბამისად, 170 სმ და 634 სმ აჩვენეს.

რედაქტორის მოადგილე

ზ. ჯაფარიძე

თბილისი სპორტული განყოფილება

ფახურტი. „დინამოს“ სტადიონი. სსრ კავშირის პირველობა. „ა“ კლასი. „დინამო“ (თბილისი) — „არარატი“ (ერვანი). დღეს — ძირითადი შემადგენლობანი. დასაწყისი 18 ს.
ბაღრამი. ცენტრალური საჭადრაკო კლუბი (რუსთაველს პრ. № 48). 22 სექტემბერი-2 ოქტომბერი. თბილისის პირველობის მეოთხედფინალები. დასაწყისი 18 ს.